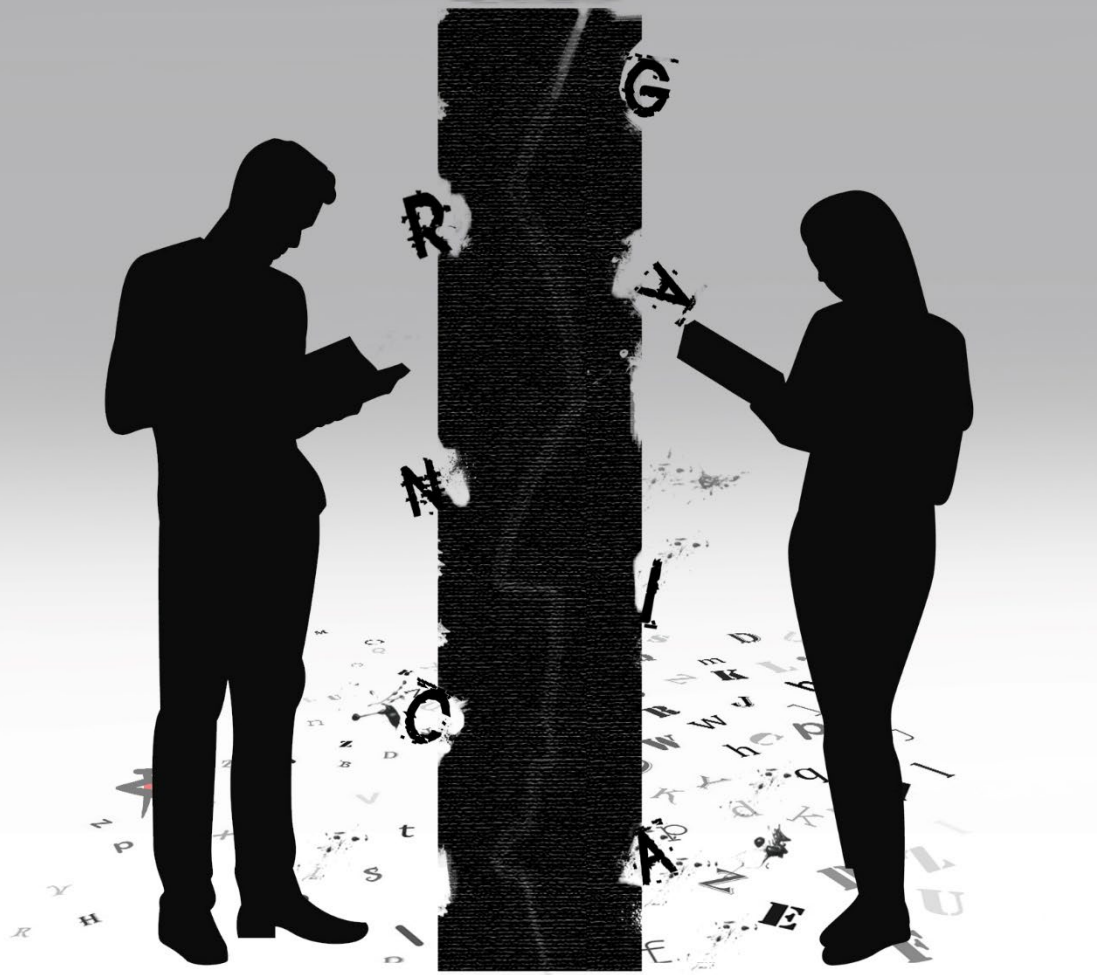
RIJEČ NA GRANICI

2024

ZBORNIK PJESAMA

INFRATECH

ZBORNIK PJESAMA

RIJEČ NA GRANICI 2024

Dugo Selo, 2024.

Pjesnički susreti – Riječ na granici

Književni susreti „Riječ na granici“ zamišljeni su da okupljaju pjesnike iz različitih podneblja koji bi svojim stihovima probudili vjeru u bolji svijet i povezivali ljude na dubljoj razini brišući oštrinu granica koje su ljudi sami sebi zacrtali i učinili ih moćnijima nego što to jesu. Glavna inicijatorica ovih susreta, pjesnikinja Ružica Miličević, to opisuje ovako: „*Granica nije samo mjesto razdvajanja nego i mjesto dijaloga, miješanja kultura i obostranog bogaćenja. To se naročito vidi u jeziku. Riječ ne ostaje na granici. Ona trga žice, bogati jezik, poziva na dijalog.*“

Iako je granica nešto što omeđuje i ograničava, postavlja jasne prepreke i definira prostor djelovanja, ona ne može u svojim okvirima zadržati stvaralački duh niti riječ; jer riječi imaju moć nadmašiti granice, rušiti zidove, mijenjati svijet i spajati nespojivo. Poezija, kao univerzalni jezik, pronalazi svoj put do ljudskih srca, otvarajući vrata dijaloga i razumijevanja. Na taj način riječi postaju sredstvo koje ruši barijere, stvara zajedništvo i daje jasnu poruku kako umjetnost može nadvladati i nepremostive prepreke. U tom smislu književni susreti „Riječ na granici“ postaju simbolom slobode, stvaralaštva i dijaloga. Svaka izgovorena riječ, svaki stih, gradi prostor u kojem ljudi mogu pronaći ljepotu, razumijevanje i nadu. One postaju skela koja povezuje razdvojene svjetove i brišu sve postavljene granice, bilo da su prostorne, tjelesne ili duhovne. Kao što rijeka Sava povezuje dvije različite obale, tako književni susreti povezuju ljude, gradeći mostove među različitim kulturama i svjetonazorima.

Svaki pjesnik je jedan svijet i ima svoj poseban jezik, a to je jezik povezivanja i otvaranja novih horizonata. Stoga se na ovim književnih susretima daje sloboda pjesnicima da progovore o onim granicama koje su obilježile njihov život. Stihovi podijeljeni na susretima nisu samo umjetnički izraz već i poziv na razmjenu i međusobno obogaćivanje. Svaki stih, svaka pjesma, postaju most preko kojeg se prelazi u širinu slobode i dubinu emocija. Tako riječ premošćuje sve granice među ljudima i spaja ih u stvaralaštvu i idejama.

Cilj ovih književnih susreta je jednostavan, ali dubok: riječ treba spajati ljude i pomoći im u doživljaju ljepšeg svijeta. Jer riječi nisu samo alat umjetnosti, one su djelotvorne sile koje mogu promijeniti ljude dotičući ih u srca kako bi osvijestili onaj zaboravljeni dio stvarnosti, koji nije nestao, koji postoji i daje do znanja da smo svi bližnji jedni drugima. A lijepa riječ je ta koja zbližava i otvara vrata novih svjetova.

Zlatko Grgić

RUŽICA MILIČEVIĆ

RUŽICA MILIČEVIĆ rođena je 1967. u Donjem Svilaju kod Odžaka. Studij sociologije završila je na Fakultetu političkih nauka i znanosti u Sarajevu, a 13. travnja 1992. zbog rata napustila Sarajevo i otišla u Austriju u grad Bad Ischl, gdje još uvijek živi i radi kao voditeljica ureda za integraciju. Ujedno je i voditeljica seminara i radionica za odrasle i omladinu na temu rasizma, multikulturalizma, diskriminacije, migracije i integracije. Uz to, osnivačica je i voditeljica platforme za međureligijski dijalog, na komunalnom nivou.
Pisanjem se bavi od svoje osnovne škole. Do rata je isključivo pisala poeziju, dok se zadnjih godina preusmjerila i na prozu. Osim pisanja, bavi se autodidaktičkim slikanjem-crtanjem i iza sebe ima dvadesetak samostalnih izložbi.

Objavljena djela:
2020. „Dozvolite da se predstavim“, zbirka pjesama
2023. „Otac i svijet“, zbirka pjesama

Koncert za mamu

Petak. Jabuke su obrane.
Orasi pokupljeni. Podovi oribani.
Majke su uštirkale stoljnjake. Za Boga i goste.
Sarma je skuhana.
Kiše su se ispadale. Mi smo se izigrali.
To smo radili prije rata. To smo radili kao djeca.

Subota je. Kiša pada cijeli dan.
Ćutimo i jedemo piletinu. Kroz prozor gledamo tuđe dvorište.
Naši životi su sakata djeca.
Stisnuli smo ga u šaku, čekamo da prođe.
Zaboravljeni smo, kao izbjeglički kamp.

Nedjelja je.
Kćerka plače u slušalicu,
Mama, zašto ste otišli?
Zašto mi nikad nisi pričala o ratu?
Zašto je djed pokopan u tuđem groblju.
Šta je to tuđe groblje?
Kako izgleda naše groblje?
Šta je to kućni prag?
Zašto mi nisi rekla da ste jeli kore sa drveta?

Ljeto je.
Naši kuferi su spremni. Oni su naša rodbina.
Sutra idemo kući.
Naša kuća je kod kuće. Jel´, tako mama?

Tamo se govori naš jezik. Mislim, tvoj i tatin.

Jesen.
Opet putujemo kući da se grobovi ne naljute.
U Bosni su i groblja tužna ako ih redovno ne obilazimo.
Mama, gdje je tvoje grobno mjesto?
Ovdje ili kod kuće?

Zima pouzdano stiže svakog ljeta.
Bili smo u gostima. Na radiju svira sevdalinka.
Mama opet plače.
Mama, zašto plačeš, pa ti voliš koncerte.

Otac i kraj života

Otac je stigao do kraja puta, savijen kao žalosna vrba.
Oblogama od rakije liječi život.
I priča o životu kao praznoj prostoriji
u kojoj su bila njegova leđa.
I ruke koje su sadile šljive.

Ožalošćena država

Vraćam se.
Razlog za povratak nisam našla.
Poput mrtvaca umorna od ulazaka i izlazaka iz svoje grobnice.
Dolazim pod zidine domovine i tražim ulaz.
Tek na jednom graničnom prijelazu pronašla sam taj prolaz iz zemlje u sebe.
I gledala u njega onako kako se prvi put gleda more.
Tu sam zakopala sve ulaze u ožalošćenu državu.
Sad znam kako se ulazi, i izlazi iz glave, kroz koju je prošla kugla.

Žeđ

Naša zemlja je prazna.
Sada tragamo za vodom.
Kopamo bunare po pustinji.
Umjesto da smo molili za kišu.

One,

previjaju rane i kupaju pokojne.

Iznad uzglavlja čuvaju dude svoje mrtve djece.

Na njihovim grobovima pjevuše uspavanke.

U obiteljske albume stavljaju fotografije i onih koje ne vole.

Plaču glasno i svima pričaju kad su ostavljene.

One vjeruju u ljubav i u čudesa.

U evoluciju i Boga.

Vjeruju u razbijena ogledala,

u znakove i proročanstva.

Vjeruju da se poljupcem može spriječiti smak svijeta.

Iz njih teče nježna krv u grube krpe
i neudobne uloške.

Izvinjavaju se zbog tijela koje se bez

najave otvara.
Stide se zbog crvenih fleka na haljinama.

Na koljenima obilaze zemljinu kuglu

Prate mjesečeve mijene

i bujanje vode u tijelu.

Svoj pokrov same šiju: Odaberu mu širinu i dužinu.

Posljednji govor same slože.

Istom iglom zašivaju krpe i rane.

Kad ćute, mole. Kad viču popravljaju začepljene čakre.

One rukama tope ledenjake u grudima.

Njihove torbe su uvijek spakovane.

One imaju svoje mjesto udvoje i kad su same.

Nekome su kuća, nekome majka.

Sebi su sve.

Nastavak svijeta ovisi o njima.

O čežnji u njihovim toplim maternicama.

FRANJO MATANOVIĆ

FRANJO MATANOVIĆ rođen je 1964. u Donjem Svilaju kod Odžaka. Od 1979. seli u Slavonski Brod gdje je završio srednju školu. Od 1992. lutao radeći po Europi i Hrvatskoj. Od 1997. živi u Italiji.

Prva objavljivanja kasnih 80-tih u "Brodolomu" i omladinskom tisku te u zajedničkim zbirkama. U to vrijeme uključen u KOH (književna omladina Hrvatske), koju jedno vrijeme i vodi, i druge književne skupine dok ujedno pokreće i uređuje omladinsko glasilo "Cilj". Po uzoru na ruski "samizdat" pravi knjižice, pod pseudonimom *F.M.neDostajemiviski*, koje dijeli širom bivše Jugoslavije na raznoraznim književnim događanjima na kojima sudjeluje („Jutro poezije" u Zagrebu, „Poetski maraton" u Sarajevu...). Izbor iz prijeratnih „samoizdaja" objavljen je 2006. pod naslovom „Kupite Franju". Od 2008. dobiva niz priznanja i nagrada za poezije prevedene

na talijanski, a pjesme su objavljivane u Italiji, Bosni, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Srbiji itd.

Objavljena djela:
2006. „Kupite Franju“, zbirka pjesama
2023. „Između zida prošlosti i zida budućnosti / Tra il muro del passato e il muro del futuro“, zbirka pjesama

Vidljive i nevidljive granice

okruženi smo granicama
vidljivim nevidljivim i inim

moje tijelo fizički ima svoje granice
i ako se te granice otvore
na pogrešnom mjestu
iscuri krv limfa

moja duša ima svoje granice
te ako se rasplini
rastjeraju vjetrovi
ostane samo bezdušno bespomoćno tijelo

puno je barijera međa
puno su ograničili neki ljudi
druge neke ljude

političke granice
prirodne
proširene i razbijene
ljudi ograničavaju ‘svoje’ posjede
ograđuju ‘svoje’ pašnjake
i tamo zatvaraju ‘svoja’ osvajanja

imamo i granice životne dobi
rađamo se i umiremo
prelazimo u granicu života
posredstvom naših roditelja

izlazimo najčešće ostavljajući
tijelo na grobljima

i granica nas čini bezgraničnima.

Otvaranje otrovu

šezdesetih me rodila mama
sedamdesetih me škola počela zarezivati
onuda kuda će me kasnije podijeliti
osamdesetih su me zarezali i obilježili još preciznije
školska industrija diskografska industrija vojna industrija
i ostale institucije
devedesetih su me podijelili
puno su me podijelili
u novom mileniju su me počeli ponovno sastavljati i
rastavljati kako bi im se potrefilo
tako sam često imao nekih dijelova viška nekih manjka
nekih nikako
tri glave ko u zmaja
dvije desne ili dvije lijeve noge ruke uši itakodalje
dvijetisućedvadesete su učinili značajan korak
svaki atom je bio izoliran svaka ćelija je bila kontrolirana
sve do najsitnijih čestica pod kontrolom
jedino je srce ostalo
nisam ga predao prodao
otvorio otrovio

Gospodar moga srca
Gospodar ljubavi moje
spasi me Spasitelju.

Ako mi rode

posadio sam
ove godine u Svilaju
u dvorištu dvije dunje
ako mi rode
kupiću dva ormara
i poslagati ih u dva reda
da mi mirišu
cijelo djetinjstvo
svu ljepotu jeseni i pjesme.

Autoput 5C

da smo imali
ovakav autoput
i ovakav most 1992.
kako bi smo brzo pobjegli
kako bismo se zalaufali
kako bismo brži bili od granata
brži od aviona
mogli smo svi makar po desetak puta
pobjeć

Napuklo zvono

u Svilaju
nedjeljom prije 7 sati ujutro
zvoni napuklo zvono
kada zvone obadva zvona zajedno
onda se napukli zvuk toliko ne primjećuje
jedna napomena
kad je ponovno izgrađena crkva i toranj
onda su fra Perici bila ponuđena tri zvona
a on je uzeo dva
(možda radi pravoslavna tri prsta ne znam
mada su prije rata na zvoniku bila tri zvona)
a na ovaj napukli zvuk
svi psi u okolici započnu zavijati
a sluh se razbija
u krhotine koje bodu dušu

Poezijin konj

vidjeh izložbu sajam konja
u Odžaku
vrlo me obradovala ljepota
i vrlo me zadivila požrtvovnost
uzgajivača ljubitelja vlasnika
koliki put prevale do jedne izložbe
natjecanja
razmišljam o poeziji
o njenoj ljepoti
o tome koliko i što žrtvuje
jedan poeta
koliko uljepšava čisti
češagija
gdje putuje
vozeći poeziju
mada osobno
u mom slučaju priznajem
kako sam samo poezijin konj

Sječa naif

dvije već zime
siječem zarasli voćnjak
stari
zapušten kao pjesnik
i kadgod porežem neku šljivu
razgranate suhe grane
čini mi se da sam
odrezao odsjekao
jednu sliku Josipa Šimića iz Broda
ili kojeg drugog
naivnog slikara

Uglavnom

mnoštvo odsluženih vojnika
hoda često šepajući
šepureći se starim medaljama

bitke su uglavnom izgubljene
tvornice u kojima su radili
uglavnom zatvorene

djeca su im uglavnom državljani
neke druge domovine
i uglavnom
svake godine ih posjećuju
poslije na groblje
nose uglavnom plastične svijeće
cvijeće

Autodijagnoza

punac uzima neki lijek
za bubrege bez obzira
što ga trenutno ne bole
on pretpostavlja da ga bole bubrezi
i netko mu je dao nekakav lijek
protiv tih bolova
takva je njegova autodijagnoza
tako otprilike svijet autodijagnoze
regulira klimu zdravstvo ekonomiju
migracije ratove pomicanje svih vrsta granica
izvan granica razuma

Šut

priznajem
da sam šezdeset godina
šutio
šapatom poluglasno vičući urličući
i to što me nitko nije čuo
je zbog eksplozija
svih ratova rušenja ubijanja
i dalje šutim
malo glasnije i malo brže
šutim šutan odšutan našutan izšutan
do centra
svih igara bez granica
ograničenih u svoje tvorce

DORTA JAGIĆ

Dorta Jagić rođena je 1974. u Sinju. Osim poezije piše i objavljuje kratke priče, putopise, eseje i dramske tekstove. Uvrštena je u brojne domaće i strane pjesničke antologije, pojedini pjesnički ciklusi i priče prevedeni su na 20 stranih jezika. Osim pjesničke nagrade Goran za mlade pjesnike za rukopis Plahta preko glave, dobitnica je nagrade Balkan Grand Prize for Poetry 2007. na međunarodnom festivalu u Rumunjskoj te ugledne nagrade The European Poet of Freedom Award 2014. za knjigu pjesama Kauč na trgu, koju dodjeljuje poljski grad Gdanjsk. Godine 2017. nagrađena je Goranovim vijencem za ukupan doprinos poeziji. Vodi radionice kreativnog pisanja, prevodi s engleskog i njemačkog poeziju i prozu.
Živi kao slobodna umjetnica u Zagrebu.

Objavljena djela:
1999. „Plahta preko glave“, zbirka pjesama
2001. „Tamagochi mi je umro na rukama“, zbirka pjesama
2003. „Đavo i usidjelica“, zbirka pjesama
2007. „Kvadratura duge“
2009. „Kičma“, proza
2011. „Kauč na trgu“, zbirka pjesama
2011. „S tetovažom nisi sam“, proza
2013. „Mali rječnik biblijskih žena“, proza
2015. „Kafkin nož“, zbirka pjesama
2015. „Prolazi i pukotine“, putopisi
2018. „Veće od kuće“, eseji
2020. „Noć na Zemlji“, proza
2020. „Tri putnika u zemlju Nut“, slikovnica
2020. „Inženjer leta na kraju svijeta“, slikovnica

Annie Londonderry

Annie, gladna života,
pojela je samo dvadeset i četiri godine
a već je bila supruga,
majka troje djece i pustolovka, Židovka
Kopchovsky iz Rige, od malena doseljena da bude pješakinja po
ulicama istočne Amerike.
Zanimljivo, nikada nije vozila to čudo slobode,
taj laki stroj zvan bicikl,
do dana oklade, 27. lipnja 1894. godine.
Za zadimljenim stolom dva bogata člana bostonskoga kluba
ponudila su joj drečavo zelenih
5000 $, (novac je ponekad crvena zastava podviga.)

Poljubila je djecu i zatvarajući vrata, krstila se u Annie
Londonderry,
woman unordinary.

Na ženskom Columbia biciklu,
lako, kao da se rodila s krilima i pedalama,
zaputila se na put oko debelog trbuha svijeta
i obavila posao prvog ženskog svjetociklista u svega 15 mjeseci.
Sve što je imala bio je
ženski revolver optočen biserima i

nešto udobne muške odjeće.
Putem je zarađivala sočnim odrescima priča i reklamama,
vatrometnim smijehom.
Ne sumnjajući da će njena dva kotača ostati čitava
u ovom nazubljenom muškom svijetu,
o njenom je podvigu zadivljeno pisao
New York World,
a možda i neka sanjiva školarka.

Kad je sišla s tog bicikla kao s Mjeseca
živa i zdrava na tlo Bostona,
učas je postala sportska zvijezda, nova žena,
globalna senzacija sa šljokicama.
Samo desetak godina.
Kao plijen koji se dugo probavlja, Annie je pojeo zaborav.
Svijet probavlja i zaboravlja da je osvojen.
Ima lošu memoriju i
dobar tek.

Amy Carmichael

Seljančica iz Sjeverne Irske,
otac joj je bio prezbiterijanski pastor.
Nakon par koraka preko Japana i Šri Lanke,
zagazila je do grla u Indiju
i ostala pedeset i pet godina, o čemu je
napisala trideset i pet knjiga sjećanja.

Bojila je svoju dugu kosu crnom kavom
i uvijala tijelo u indijske haljine.
Spasila je tisuće djevojčica od hramske
prostitucije,
otvorila je utočište ljubavi
i utemeljila misiju u Dohnavuru.

Često je prolazila ogromne razdaljine
po prašini i vrućini
da bi spasila
samo
jedno
dijete.

Na njezinom grobu nema spomenika ni svijeća
već samo mali bazen za ptice,
na kojem su spašena djeca upisala samo Amma
ili ‘majka’
na tamilskom.

Vjera Sjevera

Sa zvijezda i debelog svjetionika truni se
led. Ima oštar okus po stvoriteljevoj prašini.
U drvenoj kolibi
sjedi stara tišina u kožuhu i puši.
Čovjek lijepi šibice i svako je malo pogleda u oči.
Na Vyaceslavovu stolu razbacane su trice,
Atlas oblaka,
kompas i požutio članak o Gagarinu.

Vyacheslav,
Vyacheslav Korotki
prati brzinu vjetra
sjedeći u čamcu
koji je napravio vlastitim rukama
prepunim žumanjaka
sunca koje se nikada nije razvilo na Arktiku.

U zoru raširi svoje kobaltno plave oči
koje mjere studen kao
silu noći. Liže noževe
kao daleke obrve svoje žene.
On je sjever koji
je povjerovao da je čovjek.

Portret putnika pješaka

Čupavi matematičar Mathiass,
pješak iz Amsterdama do Atene s Biblijom
prošloga je ljeta prolazio kroz razbijeno grlo
Zagreba.
Nitko to ne zna.
Njegove su cipele drobile krhotine našeg
kornjačina oklopa,
pjevale budnicu koži zašivenoj za kauče:

Putovanja, bjegovi!
O duljine i širine, ekvatori, paralele! Stari kovčezi i mortadele.
passim, amo-tamo… u jednim starim cipelama.

O georame, o luke, galioni, brazde, rigoli i delte, lagune, mogile,
estuariji, fjordovi, damari, nautiliti, vodotoci, rijeke i planine,
dardanele i mistrali, dine, zvijezde i kometi,
pasati, mofete i gradske vinjete.

Jednoga sam ga dana pratila.
Dok hoda, kosa mu gori kao olimpijska baklja,
oko mu je zelena zraka, na licu su mu efemeride, korone
zalazak sunca, vjetar i čvorovi.
Njegove noge su postale mnogi
hektopaskali, gromače i

išibani borovi.

Nitko ne zna, tek pokoji pješak i gušter
da je prošloga ljeta kroz Zagreb prošao Mathiass
Veliki,
mali prorok i propovjednik,
svjetleći kamenčić iz Amsterdama.
Pješak do Alepha Atene,
do kraja svijeta.

MENSUR ĆATIĆ

MENSUR ĆATIĆ rođen je 1959. u Doboju. Djetinjstvo i mladost proveo je u Odžaku. Gimnaziju je završio u Modriči, a po zanimanju je pravnik. Živio je i u Doboju, Sarajevu, Banjaluci, te Mađarskoj, Poljskoj i Danskoj.

Jedan je od najznačajnijih bosanskohercegovačkih pjesnika današnjice. Objavljivao je pjesme i priče u različitim časopisima kao što su „Odjek" „Bosanska vila", „Osvit", „Avangrad", „Riječ", „Vpogled", „Kul tim", „Tvorac grada", „Svijet kulture", „Polja", „Diogenes" „Život", „Žikišon", „Poeta", „Priča", „Književni pregled" i drugi. Neke od njegovih pjesama prevedene su na francuski, slovenski, makedonski, bugarski, engleski, danski i njemački jezik.

Za neobjavljenu pjesničku zbirku „Rutinski zahvat" 2007. godine dobio je drugu nagradu Mak Dizdar na pjesničkoj manifestaciji „Slovo Gorčina" u Stocu. U listopadu 2010. pjesma „Rane i stomaci" proglašena je za pjesmu godine na međunarodnom takmičenju Prve satirične pozornice „Satira je alternativa bezumlju" elektronskog

časopisa za političku satiru, humor, karikaturu i strip MaksMinus. Za pjesmu „Eskimska ruža" dobio je jednu od nagrada za najoriginalniju ljubavnu pjesmu u Mrkonjić Gradu na takmičenju povodom Valentinova. Pjesma „Nemaš razloga, Ri" proglašena je na slovenskom pjesničkom portalu „pesem.si" za Pesmi jeseni 2011. U veljači 2012. u Mrkonjić Gradu na takmičenju povodom Valentinova s ciklusom ljubavnih pjesama osvojio je drugu nagradu u konkurenciji afirmiranih pjesnika, a 2013. s ciklusom „Pismo Mariji" na istom takmičenju osvojio je prvo mjesto.
Mensur Ćatić kontinuirano piše poeziju i objavio je niz zbirki pjesama koje su izvrsno prihvaćene u čitalačkoj publici.
Danas živi i stvara u Visokom.

Objavljena djela:
2008. „Pjesme za drugo mjesto", zbirka pjesama
2010. „Eskimska ruža", zbirka pjesama
2013. „Golubovi nad odrom", zbirka pjesama
2015. „Podnevni mjesec", zbirka pjesama
2015. „Sokrat na psihijatriji", zbirka pjesama
2019. „Ako te mačka vidi golog", zbirka pjesama
2021. „Strah od završetka filma", zbirka pjesama
2022. „Ljubavi, umro nam je Jonesko", zbirka pjesama
2022. „Udarci iz kuka", zbirka pjesama
2024. „Djeca iz Torina", zbirka pjesama
2024. „Izabrane pjesme", zbirka pjesama

Sto metara, finale
(triptih)

Zbijeg

Kad čovjek zauvijek napušta kuću u kojoj je rođen
kazaljke na zidnom satu ožive u repove vukova koji reže
na njega.
Zidovi se ofreskaju sjenama da se dnevna soba uhrami

u sjećanju i ne bude predskazanje
uzimanja otisaka u azilantskom centru.
...
Imao sam stotinu metara prednosti. Zgrabio sliku žene
i jednogodišnje kćeri. Miloševe Izabrane pjesme-Spasenje.
Dječje igračke razbacane po podu zagrcnu se toplinom
davnih popodneva

Stvari i ljudi pogubljeni putem.

Pogrbljeni kao nove zastave.
Pogrmljeni nebom i prućem.
Putevi kao novi mladi heroji
što su nekad spajali sela a sad razdvajaju svjetove
...
Na skeli koja pluta preko Save curica iz Podrinja nekome
odgovara
da je otac ostao u zemlji. Trenutak kad se domovina i smrt
podvlače pod istu riječ. Kao zmija pod kamen.
...
Gradovi teški za grljenje kao ramena s puškom.

Dijete Europe

Na Berlinalu 2015. nagrađen je dokumentarac Flotel
Europa Vladimira Tadića. Autorovo, porodičnom
kamerom zabilježeno sjećanje na dio djetinjstva
stiskan na brodu za bosanske izbjeglice u kopenhagenškoj luci.

U jednom širokom kadru razmazanog filma prepoznao
sam Amru
po širokoj crvenoj bluzi iz poljskog Karitasa.
Sjećam se godine koju smo odplutali u maloj kabini bez
prozora
U Pijanisti, kratkom romanu Alesandra Barika iz 1994.
prepoznao sam sudbinu naše Emine. Jedinog djeteta
koje se rodilo i umrlo na flotelu Europa.
Ervin Panofski je u svojim predavanjima govorio o
stvaranju slika
kao onog dijela sebe s kojim bismo mogli razgovarati.
Flotel Europa je bio usidren stotinu metara od
Andersenove Male sirene.
Sjećam se djevojčice koja je iz majčine utrobe izašla u
utrobu broda.

U Miloševoj knjizi koju sam sačuvao ima poglavlje koje se zove
Dnevna svjetlost
i započinje pjesmom Dijete Europe. Sjećam se slanosti vjetra
na rubovima kupljenih ruža. Dvoje mladih iz Osake
koji su je toga proljeća snimili na vrhovima mojih prstiju.
Možda ćemo jednom moći da to što kažemo dodirnemo
rukama,
pjevao je Miljković u Pohvali svetu.
...

Sad živim blizu visočkog groblja.
Preko puta za Kiseljak cijela je padina Visočice kao
djevojačka kosa
smočena u ledenu Fojnicu. Kovrdža slijepljena od sjenovitih
zelenih vrba u vodi. Bio sam nekad pjesnik. Kao dijete iz
Andrićeve priče
što se za nekog slavlja prenajelo halve i umrlo.
U mezarlucima samo ponekad zableji mali bijeli nišan
moje kćeri
kao janje pušteno u minsko polje.

Finale

Izbjeglice iz Podrinja u Njemačkoj kupili su troja
invalidska kolica
zemljacima izbjeglim u Visoko. Salem P. se tako svako
jutro spusti
stotinu metara do klupe ispod Kraljevačke džamije.
Tu kolica preuzmu dječurlija s Kraljevca
i spuštaju se u njima niz Poštansku.
Jedna ,,bambuća"- pola sata.
Dovoljno da Salem ispije dva litra sarajevskog piva
i zapjeva. S one strane Plive.
Između ezana i dječje vriske.

Nemojte nikada grliti pjesnike

Nemojte nikada grliti pjesnike
jer oni svojim rukama
diraju mrtvace
i ne vjeruju.

Oni su zaista ljudi
koji ne smiju ispuniti ono
što se od njih očekuje
i nemaju nikakvo objašnjenje za to.

Oni ustvari ne znaju i ne umiju ništa.
Oni znaju samo kako se ostaje sam
i nikad ne poduzimaju ništa
da to spriječe.

Oni samo pjevaju.

Oni će vam u duši samo pronaći ranu
koja vas nikada ranije nije boljela
i za koju niste ni znali.

Mjesecom oštrim u vašem oku
ljute će trave po njoj sjeći
i biće vam uvijek žao što ste ih sreli.

Nemojte ih nikad, nikad ljubiti
jer oni ne umiju zaboraviti nebo
koje ste nosili u očima
i nikad nemaju hrabrosti
zakopati mrtvu pticu.

Pjesničko veče u rodnom gradu

Svugdje publika dolazi da vidi pjesnika,
samo u rodni grad dolazi pjesnik
da vidi publiku. I cijelo veče on drhti
i nijema gleda sva ta lica kojih više nema
kako na njegov sto vraćaju ruže
koje je tog jutra jednako drhteći
ostavio na njihovim grobovima.

Kako moja sestra čita Jesenjina

vjerujem
da se papir
od kojeg je napravljena
knjiga koju čita
sjeti drveta
od kojeg je
napravljen
vremena i sunca
kad ga je prvi put
listalo proljeće

Čatrnje

Vjerujem da bi čovjek pisao pjesme i kad bi ostao sam na
svijetu,
ne samo da razgoni strah ili kao pokušaj da nekoga dozove
i ne samo kao pokušaj
da ostavi za sobom neki trag,
i ne samo kao pokušaj da uspostavi neki govor s pticama
ili kamenjem
Vjerujem da pjesma nadolazi u čovjeku kao voda u
čatrnjama,
čak i kad nije svjestan nijednog razloga za pjesmu.
Moguće je da se radi o bazičnom instinktu
koji možda u sebi nosi paradoks
sličan sjećanju na nešto jako važno
što smo davno zaboravili.

Život na granici

Ono s druge strane je poezija.
S druge strane druge strane – mi sami.
Smrt je s obje strane. Život i pjesma
samo na granici.

Rijeka bez povratka

Ne moraš znati šta tražiš
ali kad ugledaš takav sjaj
u nečijim očima uvijek ćeš znati da si
posve blizu nečemu što je jedino važno.
Ne mora se ništa više poslije toga desiti.
Ne moraš nikad ništa više saznati.
Ali poslije toga, to odnekud znaš
desiće se sve što je oduvijek trebalo da se desi.

Odlazak

Voz je podjetinjio mnome jer ja nisam starac
koji odlazi i nikad se više neće vratiti.
Sunce je balon.
Ždrijebe koje trči za vozom jer mu nedostaje majka.
Pastuh mlad koji u trku prestiže svoju čežnju
i njišti od sreće.
Ptica koja spava u letu
i sanja nebo viđeno iz kafeza.
Putujemo ptica, ždrijebe i ja
i slušamo muziku koja plavi polja ispred nas.
Kao bistra voda.

Pjesmica o čitanju

Ratovi će prestati
kad ljudi nauče čitati.
To je ono jedino što piše
u svim svetim knjigama.

Davnine

Kaže da se znamo od davnina.
Jesmo li se voljeli, pitam bojažljivo
Kao da pogađam ko je umro.
Jesmo malo, kaže sa zagonetnim smiješkom.
Onda si me zamijenila s nekim, kažem.
Ja nikoga nisam volio malo.

Čovjek i riječ

čovjek je onaj
koji drugima govori
da su ljudi
karika koja nedostaje
riječima

Kraj poezije

U satrtoj Gazi palestinska djeca
na svoje dlanove zapisuju svoja imena i čiji su.
Time je čovječanstvo napisalo
sve o čemu je vrijedilo pisati.

SVJETLANA VINJARSKI

SVJETLANA VINJARSKI rođena je 1971. u Slavonskom Brodu. Po zanimanju pravnica koja oduvijek previše čita i neosnovano sanja. Ponekad napiše nešto čitljivo i blisko onima koji se još traže, a koji se nikada neće pronaći. Skuplja knjige, fotografije zalazaka sunca iznad slavonske ravnice i uspomene. Nekad je strahovala od slobode, sada strahuje od svega što bi joj se zbog iste moglo dogoditi nadajući se da će ipak sve nekako izbjeći.
U dva navrata (2022. i 2024. godine) bila je finalistica "Nagrade Post scriptum za književnost na društvenim mrežama".
Pjesme su joj višekratno objavljivane na covjekcasopis.art.blog.

***

negdje u meni krije se
ili više kao da čuči
u pomalo djetinjastoj igri skrivača
jedna predivna ljubavna pjesma o djevojčici
satkana ne od riječi, stihova i rima
nego od predaje i pripadanja
budna od sinoć
spremna za rasplet i raspis
pjesma koja čeka da ju oslobodim okova
da netko odbroji do sto
u zamasima od po pet, deset, petnaest
i krene u konačni pohod

zato bih voljela da je netko od vas
umjesto mene
jutros širom otvorio prozore
prema danu koji se ljudima upravo rađa
pozivao me da pogledam u širinu preostalih obzora
tamo gdje glavinja zalutala djevojčica
moja, svačija i vaša
pa da ju konačno stignem
razbudim ritmom svojih preživjelih želja
kucanjem srca u pravilnim razmacima
neočekivanim poljupcima
jekom nečijeg glasa
pregazimo zajedno slabo utabanim poljskim putevima
rubom naselja kojemu ne pripadamo
ona ni ja

pritom joj ne dopustim kretanje u susret ždralovima
koji upravo u niskom letu premještaju perje
preko njiva već zasijanih
otpornim proljetnim strahovima

moja djevojčica od jako sitnih beznađa
rastavljena na raznobojne i rasparene dijelove
nekad kao da izađe iz mene
zbog mojih sebičnih nevoljenja
pa nastojim svim silama
prestići ju za nekoliko presudnih koraka
podsjetiti ju da negdje postoji nježnost
pjesmom koja bi u ovom presudnom trenutku
mogla postati ljubavna

***

ja svaki dan živim kao da je ničiji
tek jedan u nepreglednom nizu predzadnjih
ja svakim dan živim nečujno
nitko me ne zagrli
ne donesem presudne odluke
najvećom tragedijom smatram
to što sam rano naučila plivati
odmah zaronila širom otvorenih očiju
a nijednom nisam izronila školjku
pa makar u njoj i ne pronašla rođenje bisera
ja svaki dan živim u panici
što moja djeca ne osjećaju koliko je
u nama prolaznosti
koliko sam ja zapravo već prošla
i ne čuvaju u folderu našu posljednju zajedničku
fotografiju
onu od neki dan
kamoli onu na kojoj je uhvaćen neki totalno nevažan
prošli trenutak
koji će im jednom trebati
a kakvih je najviše u svakom životu
trenutaka koji svjedoče
da si im bila poročna mater
nečije dijete i sestra
i ne gledam pravo u objektiv
nego gubim sebe u mislima
o nepresušnoj ljepoti moje djece
nepreglednoj kosini neba

ili količini zrelih paprika
koje i ove godine valja ispeći i oguliti
za omiljeni namaz starijeg sina
stoga
kad bih trebala sebe opisati
teško bih se sjetila ispravnih riječi
nečeg posebnog što me izdvaja iz mase
napisala bih
dva posebno lijepa sina
jako malo zajedničkih fotografija
toliko majčinske ljubavi i toliko greška
nezavidan broj loših odluka
napisala bih i sva zaostroška ljeta
ili kako smo se M i ja nemoguće voljeli
onda kad su nad našim nevelikim gradom
letjele čelične tvrđave
sadeći parkovima male dječje smrti
sporadično spuštale prekosavske granate
a mi smo ih dočekivali kao bezazlene propagandne letke
tek procvale ljetne božure
koji slave dubinu ljubavi kojom smo se tješili
nemoguće tjelesno
gustim voćnim sokovima
neopreznom mladošću
koja se ne boji zvuka sirene za nadolazeću opasnost.
ni sitnica poput umiranja prolaznika na ulici
napisala bih kako sam najbolje godine
svog života ipak provela sama na livadi
na kojoj izvire gospina trava i crvena djetelina
rubni makovi u žitima
da sam najviše strpljenja imala
čekajući da se konačno umore leptiri

napisala bih da sam u nekim poglavljima ostavila
neispisani list trgovačkog papira
u onim presudnim nemoguću količinu neiskorištenog
tijela
napisala bih
šaptačica knjigama
oračica nebeskih hektara
spisateljica loših pjesama
jutarnja krotiteljica nemira
divljina sasječena u korijenima
napisala bih kako je vjerojatno šteta
što ću otići iz ove pjesme
a ne mogu napisati
kako sam ostavila dovoljnu zalihu svoje topline u
ljudima

Naša kuća

jednog neodređenog dana
moj muž i ja
neovisno jedno o drugom
zaključili smo
kako je naša dotad velika kuća
postala pretijesna
to se dogodilo vjerojatno stoga
što je naš mlađi sin
već raširio krila
što je naš stariji sin
već odavno svladao let
što su djeca naprosto operjala
a kuća se stisnula
onda sam ju ja pokušala proširiti
tomovima knjiga
onda ju je moj muž pokušao rastegnuti
svojim prijateljima
ja sam kupovala knjige
on je pekao prasetinu na ražnju
naša se kuća ipak naočigled sušila
nekadašnji dnevni boravak
postade pretrpana hala
spavaća soba crta razdvajanja
kreveti naše djece riznice kajanja
duša porozna
pas uginuo
kuća presahla
odjednom više nije bilo

ni tih knjiga
ni tih prijatelja
koji bi proširili našu kuću u bolje sutra
ili barem vratili našu djecu k nama
kuća je još samo jecala prazninom
onda sam ju ja napustila
da moj muž ima više prostora

SEAD POROBIĆ

SEAD POROBIĆ rođen je 1967. u Odžaku. Studirao jugo-slavenske književnosti u Sarajevu. Radi kao lektor bosanskog-hrvatskog-srpskog jezika u Institutu za slavistiku na Sveučilištu u Hamburgu.
Dobio je posebnu pohvala žirija na konkursu „Spasimo putopis“ 2020. za putopis „Odžak, grad iz snova“.

Objavljena djela:
2001. „Pjesme od nemira“, zbirka pjesama
2010. „Ispitivanje razvoja versifikacije u poeziji Bosne i Hercegovine“, teorija književnosti
2014. „Globalni osjećaj samoće“, zbirka pjesama

Arheologija

Gledam kako nas ukopavaju
Svakodnevno, nepovratno
Bojim se
otkopaće nas
u nekom dalekom vijeku
neki neuki arheolog
i reći
da je zanimljivo sve to,
i da će doći iskusniji jedan,
prepoznati i reći:
„nema tu ništa“!

Bojim se, i evo već se stidim.

Rastanak

Žena prelazi ulicu.
Premjerava je kao geometar.
Nehajno nogama mlati,
Kao u reklami za hulahop čarapu
Žena nemarno zabaci kosom,
a mene pola spadne.
Žena odlazi na drugu stranu, bez riječi.
Ulica talasa od nevidljivog ushita
Beznačajna slika:
Žena jedna hitro prelazi ulicu.
I ja ostajem sam,
Na drugoj strani,
Zauvijek.

Na granici

Na obali Save u Svilaju svileni oblaci sjaju
kao kose vile, - slave li to slavu u Svilaju

Svili se kao onomad u Hadu
I ne daju ljudskome da odahne jadu

Na skeli se kisele pokisla
Lica posavska, užurbano svela

U hitnji da obave poslove, između jutra i sijela
I kuće i doma, k'o na đavla bremena rijeka sjela

Prevozi skela i ovamo i prijeko
A nigdje nije mirno seko

Ovdje nije dobro a tamo još je manje
Slika nevesela na skeli to jasno odaje

Dok voda tiho stoji a stalno plovi
Laju psi u daljini kao lavovi, na koga li

A trudni oblaci bez putovnice granice prelaze
I duboku Vodu u visini gaze

Granica i vode i zemlje i rakije i vina
I neba i oca i duha i sina

A čovjek se pita
Gdje je tu domovina?

Posavski san

Po dubokom smrznutom razoru
plove sive, klimave kočije magle;
(moj djed – šumski bog sikirom prtini put pred nama)
Smrzlina legla po Posavini i šuti –
U blizini nedosmrzla voda šumi i zapljuskuje
Tišinu sjećanja.
Ponegdje zarumeni stidljiva svjetlost,
Dodirne maglu i ode.
Na sredini slike naziru se nebo i ovratine –
Šapću.
Nevidljiva svraka s vremena na vrijeme padne na ledinu
Grakne tek da odmjeri prostor i nestane.
Vrijeme se zbunjeno ukrug vrti.
Magla k'o siva rupa guta sve i već se ne vidimo.
Topot konjskih kopita sve sporije dopire do nas.
Posavina nestaje u magli i mraku
I meni se čini da sanjam.

Domovina, tu i tamo

Dom je tamo
gdje plaćaš porez
I gdje ti nekada zna biti i lijepo
Gdje u wc znaš otići naslijepo
I gdje si kod kuće kad ujutro ustaneš
I onda kada bi radije da negdje drugo kreneš.
Tu si kod kuće i ako si stranac
Dom ti je oko vrata kao kamen stanac
I neki su lakovjerni i za to spremni
A domovina je tamo
Odakle si i otkuda gledaš na svijet
I određuješ mu vrijednost, miris i osjet
Ona je jezik koji bez riječi razumiješ,
kojem se u mislima stalno vraćaš
i nije mjesto, više je stanje
bezvremeni prostor, više manje,
I ono na šta si ponosan
A pogotovo ono čega se stidiš
I odakle bježiš kada to vidiš
A pobjeći ne možeš, i tome se čudiš
Jer domovina je, tu u tebi
Ali nikakav izlaz, misao samo
Za koju s nepoznatima zdušno navijamo,
I onda kada nismo tamo
U svome domu
Domovina je zauvijek
tu i tamo.

Bez Poente

Ljudi idu ulicama
Pričaju, bezobrazne viceve
Šute opasne razgovore,
gledaju svog posla
(Nose pakost u licima).
Vole se, mrze se, mire se
Masturbiraju, pogađaju,
po stepeništu uriniraju.
Ratuju, rađaju, umiru,
i u miru bajaju, lažu
kraj s krajem Spajaju.
Kod kuće žene proganjaju
na ulicama se svima sklanjaju,
sa sobom do kragne nezadovoljni
velike nacije sanjaju i potajno druge ganjaju.
Bore se sa kilogramima,
bore se sa zatvorima,
kreditima i žirantima,
žvakama, nesanicom, hormonima,
teškim mislima i bonbonima
kroz špijunke gledaju komšije,
ne otvaraju, na pozive ne odgovaraju,
a ogovaraju,
ljudi kao ludi idu,
licima u svim pravcima
a poente
još uvijek
nema.

Dijeljenje ljudi

Kad sam bio mlad
Dijelio sam ljude
Na one koji vole basket
i one koji ne vole basket
pa sam ih dijelio po tome
čitaju li ili ne čitaju Alan Forda
kasnije sam dijelio ljude
na one koji slušaju
Beatlese i koji slušaju Stonese
Na rokere i šminkere
Na one koji vole Monty Pythona
I one koji ih ne vole, ove
Nisam nikako razumio
Kasnije sam ljude dijelio
na oženjene i neoženjene
na ljevičare i desničare
na domoroce i izbjeglice ...
A sad
sad dijelim ljude
na zdrave i bolesne
koji dobro spavaju
i koji loše spavaju

I tako život prođe
u dijeljenju ljudi

a ne valja dijeliti ljude
mada, što jest jest
ima i šupaka.

SLAVICA NINKOVIĆ GAŠPAROVIĆ

SLAVICA NINKOVIĆ GAŠPAROVIĆ rođena je 1962. godine u Donjem Svilaju. Još u kolijevci je odselila najprije u Slavoniju, a onda u Zagreb, da bi se zatim ponovno vratila u Slavoniju. Kroz život čuva sjećanja na topla svilajska ljeta ušuškana u zagrljaj njezine bake. Napisala bajke za djecu liječenu od karcinoma i čeka neku čaroliju da bude dovršena. U slobodno vrijeme slika, a slike obično poklanja.
Zajedno s Elizabeth Kozinom 2018. godine osnovala je udrugu „Putokaz za Afriku“ za pomoć djeci u neimaštinom pogođenoj Ruandi.

Danas

Danas sam
nešto pjesnik,
nešto sanjar,
nešto sjećanje.
Danas sam
nešto, jebi ga
život je sranje.

Jesen

Prevrnem
U tihom danu
jesenski list,
ogolim sjećanja,
uokvirim
davno zamagljene
slike,
i pustim sunce
da obasja dan.

Jesen je

Poput slapa
šumori jesen.
U suhoj krošnji
načas utihne,
pa opet krene.
Šumoreć jesen
miluje mene.

Tamo

Tamo, gdje ima me
i nema…
samo slutnje trag ostavim.
Vukovima u leglo položim snove,
pepelom ih pospem.
Pepeljuga bez blistave noći
razbijenih cipelica,
utekla od pogleda
što tek na tren zarone
u grijeh
poput srne
u cik zore
na puškometu.

Noćas

Noćas sam
naložila očaj.
Neka sagori
u tišini.

Ovo su moje ruže

Pupa rumen
u mojim snovima.
Zakitit ću tišine
pjesmom
kad se na prstima
ušuljam u javu.

Ronim na dah
u tišinu.
Tu, gdje sam
snove spremila
mjesečini ne dam da
priđe,
da ne obasja bol.
Ronim na dah
u tišinu.
Tu, gdje osluškujem
jeke davnina
na prsima uđem,
na prstima izađem,
da se ne probudim.

LUCIJA KATIĆ

LUCIJA KATIĆ rođena je 1974. u Donjem Svilaju. Početkom rata u Bosni i Hercegovini odlazi u Švicarsku, a zatim Njemačku.
Iz Njemačke 1998. godine dolazi u Hrvatsku, najprije u Zagreb, a zatim u Petrinju gdje upisuje Učiteljsku školu za odgojiteljicu predškolske dobi. Nakon završenog studija slijedi zov ljubavi te se ponovno puti prema sjeveru Njemačke gdje i danas živi i radi. Ljubav prema pisanju rodila se i otkrila kroz djecu. Pjevajući pjesmice djeci i sama je počela pisati kako za djecu tako i za razne prigode u obitelji, ali dohvaćajući se i duhovne tematike. Uzor joj je Dobrica Cesarić.
Nema još objavljenih djela.

Luka i miš

Spustio se miš,
Sa prvoga kata,
Pokucao tiho
Na Lukina vrata.

Pitao je Luku
Za njegove zube
I da li koristi
Pastu iz tube?

Luka se smiješi
bezbrižno mu veli
Da svi su mu zubi
Na broju i cijeli

A kada zubi
Ispadati htjednu
Napisat će tada
Poruku mu jednu

Žalostan se miš
Vratio na kat
Na Lukine zube
Još će pričekat…

ZLATKO GRGIĆ

ZLATKO GRGIĆ rođen je 1976. u Gradačcu. Djetinjstvo provodi u Odžaku, u Bosanskoj Posavini. Tijekom ratne 1992. godine seli se u okolicu Zagreba, a od 1995. trajno je nastanjen u Dugom Selu, pokraj Zagreba.

Opću gimnaziju i Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije završava u Zagrebu. Završava i postdiplomski studij Upravljanje kvalitetom na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu s ciljem usavršavanja temeljnog zanimanja povezanog sa sustavima upravljanja. Na tu temu objavio je niz stručnih članaka u stručnim časopisima.

Spisateljske sklonosti pojavljuju se još tijekom srednje škole, ponajprije u obliku kratkih priča i poezije. U tim se godinama polagano javlja i zanimacija za stara vremena, pogotovo za Egipat. U lokalnom časopisu, *Posavski glasnik*, 1998. godine objavljena je njegova pjesma *Kraj sunca sjedim*.

Od 2007. do 2009. godine piše blog na kojem obrađuje razne teme, pogotovo vezane za povijest, mitologiju i misterije drevnog Egipta. Tijekom 2016. godine pohađa semestar Zagrebačke egiptološke škole, u organizaciji Staroegipatskog odjela Arheološkog muzeja u Zagrebu i stječe certifikat iz egiptologije koji pokriva temelje staroegipatske mitologije, dinastijske povijesti te staroegipatskog jezika i pisma.

Objavljena djela:
2020. „Plava vrata“, roman
2022. „Priče iz drevnih vremena“, proza
2024. „Pred Suncem“, zbirka pjesama

Ključ

Ponekad pomislim da bih mogao
prijeći sve granice
pročitati sve stranice
otkriti sve tajne
pronaći ključ
koji otvara sva vrata…

ali čini mi se kao čovjeku tek
da bi to trajalo zauvijek!

A onda se osvijestim
i dobro o svemu razmislim,
pa se uvjerim
da ne postoje granice
i nisu važne stranice…

jer svagdašnja je ljepota
u ključu vlastitog života.

Kad život okrene

Kad život okrene
drugu stranu kovanice
kad od boli zabole
sve tjelesne stanice

osjetit ćeš u grudima
zloslutne crne sjene...
drugu stranu kovanice
život kad okrene.

Dolazim iz

Dolazim iz Nigdjezemske
s putovnicom bez vize
da nastanim se u ove
krajeve.
I sa sobom donosim
duh svog podneblja.
Kažu da ste i vi svi
otamo potekli
i da ćete se
jednog dana
tamo vratiti!

Stojim u krivom redu

Stojim u krivom redu
na ulicama krivog grada
u sasvim krivoj zemlji
ispod krivog neba,

i moji krivi koraci
jedini su tragovi
koji me izdaju

dok nastojim
sve da zaboravim.

Pametni telefoni

Pametni telefoni
pametno nas
odvajaju od nas samih
dok mi uludo
trošimo
dragocjenu kratkoću
života.

Most

Sanjao sam stari drveni most
preko potoka u šumi,
zarastao u žbunje i johu.

Prišao sam mu
i pogledao na drugu stranu.

Što sam vidio to me promijenilo.
Kao da sam sve izgubljeno
na drugoj strani pronašao.

A onda sam se probudio.

Mjesto pod Suncem

Svatko traži
svoje mjesto
pod Suncem,

a mnogi
i cijeli život
provedu

u traženju.

Vidio sam

Vidio sam neodlučne, ali su oni odlučni
bili neodlučniji od njih.

Vidio sam siromašne, ali su oni bogati
bili siromašniji od njih.

Vidio sam grube, ali su oni nježni
bili grublji od njih.

Vidio sam vjernike, ali su oni nevjerni
bili vjerniji od njih.

Vidio sam, mnogo toga sam vidio,
i previše, da slijep bih bio.

O PJESNIČKIM SUSRETIMA

Riječ se ne može zadržati na granici, ona putuje bezgranično. Nema carinika koji ju može zaustaviti, oporezovati, zatvoriti, spriječiti njezin let u nedostižno, beskonačno. Ne ponavlja se uzalud „U početku bijaše Riječ…“, od nje sve započinje i sve se k njoj vraća. Bez nje nitko ne bi mogao razumjeti drugoga. Ta skrivena vrata razumijevanja unutar su njezinih grudi. Samo je treba znati dozvati…

I tako su dozvani pjesnički susreti, u Svilaju, jednog vrućeg popodneva pokraj Save, nekadašnjeg prijelaza preko skele putem koje su se mnogi spasili. Ali i „riječ“ zna biti spasonosna, otvoriti ona skrivena vrata u čovjeku kroz koja on pronalazi najprije sebe, a onda i rješenja za svoj život. Bez riječi nema ni razumijevanja, ni komunikacije među ljudima, a tako niti kakvog stvaralaštva. Zato sve kreće od nje.

Prvi pjesnički susret „Riječ na granici“ održan je, dakle, u Donjem Svilaju, na Pijescima, pored Save, u popodnevnim satima 13. kolovoza/augusta 2024. godine. Vrelina dana nije popuštala, ali blagi tok rijeke odisao je stanovitim mirom i u očaravajućem pejzažu „riječ“ je pronašla svoj put. Tog predvečerja uz obalu Save okupila se „književna skela“.

Uvodne riječi održali su organizatori Ružica Miličević i Franjo Matanović, objasnivši ideju i koncept susreta, nakon čega su uslijedili krugovi čitanja poezije. Čitanje stihova započela je slavonskobrodska pjesnikinja Svjetlana Vinjarski-Mašić, a zatim su slijedili Zlatko Grgić, Fadila Sejdić Mujkić – koja je čitala pjesme poznatog pjesnika odžačkih korijena – Mensura Ćatića, Dorta Jagić, koja je došla iz Zagreba kao počasna gošća ovih susreta, Nedžad Brkić – koji je pročitao stihove Seada Porobića – i na kraju, Ružica Miličević.

Organizatorica je na kraju čitanja pozvala da svi pjesnici ili oni koji pišu u publici pristupe i podijele s nazočnima nešto iz svog opusa. Tako su još nastupile Slavica Ninković Gašparović i Lucija Katić.

Mnogi stihovi koji su se čitali te kolovoske večeri pod vedrim svilajskim nebom po prvi puta su javno izneseni. Zadovoljna lica

publike odavala su da su ovi susreti zaista nešto što je potrebno, kako bi se riječ čim više širila, dijelila i kako bi nas „spašavala“ na našim životnim putevima. Čarolija riječi nikad ne prestaje…

I tako je započela jedna dobra tradicije okupljanja oko „riječi“ koja spaja ljude i pomaže im ispričati nove i ljepše priče ove životne stvarnosti.

U ovom Zborniku skupljeni su stihovi koji su se recitirali tijekom pjesničkim susreta u Svilaju, ali i mnogi drugi koje su autori odlučili podijeliti s drugima putem ovih korica. Neke su pjesme u ovom Zborniku po prvi put objavljene kao literarno djelo.

Do narednih susreta, neka Vas prate sve lijepe riječi svijeta!

Zlatko Grgić

Urednik
Zlatko Grgić

Autori
Ružica Miličević
Franjo Matanović
Dorta Jagić
Mensur Ćatić
Svjetlana Vinjarski
Sead Porobić
Slavica Ninković Gašparović
Lucija Katić
Zlatko Grgić

Nakladnik
Infratech

Za nakladnika
Zlatko Grgić

Dizajn naslovnice
DennyArt

Mjesto i godina izdanja
Dugo Selo, 2024.

Copyright © 2024. Sva autorska prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati ni prenositi ni u kakvu obliku niti ikakvim sredstvima elektroničkim ili mehaničkim, fotokopiranjem, snimanjem ili umnažanjem u bilo kojem informatičkom sustavu za pohranjivanje i korištenje bez prethodne suglasnosti vlasnika prava.

ISBN 978-953-48907-7-6 (meki uvez)
ISBN 978-953-48907-8-3 (PDF)

SADRŽAJ

Pjesnički susreti – Riječ na granici....3
RUŽICA MILIČEVIĆ 5
Koncert za mamu 7
Otac i kraj života 9
Ožalošćena država....10
Žeđ 11
One,....12
FRANJO MATANOVIĆ....14
Vidljive i nevidljive granice 16
Otvaranje otrovu 18
Ako mi rode....19
Autoput 5C....20
Napuklo zvono 21
Poezijin konj....22
Sječa naif....23
Uglavnom....24
Autodijagnoza 25
Šut....26
DORTA JAGIĆ 27
Annie Londonderry 29
Amy Carmichael....31
Vjera Sjevera 32
Portret putnika pješaka 33
MENSUR ĆATIĆ 35
Sto metara, finale....37
Nemojte nikada grliti pjesnike....40
Pjesničko veče u rodnom gradu....41
Kako moja sestra čita Jesenjina 42
Čatrnje....43
Život na granici 44
Rijeka bez povratka....45
Odlazak 46
Pjesmica o čitanju....47

Davnine 48
Čovjek i riječ 49
Kraj poezije 50
SVJETLANA VINJARSKI 51
*** 52
*** 54
Naša kuća 57
SEAD POROBIĆ 59
Arheologija 60
Rastanak 61
Na granici 62
Posavski san 63
Domovina, tu i tamo 64
Bez Poente 65
Dijeljenje ljudi 66
SLAVICA NINKOVIĆ GAŠPAROVIĆ 67
Danas 68
Jesen 69
Jesen je 70
Tamo 71
Noćas 72
Ovo su moje ruže 73
LUCIJA KATIĆ 74
Luka i miš **..... 75**
ZLATKO GRGIĆ 76
Ključ 78
Kad život okrene 79
Dolazim iz 80
Stojim u krivom redu 81
Pametni telefoni 82
Most 83
Mjesto pod Suncem 84
Vidio sam 85
O PJESNIČKIM SUSRETIMA 86